

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Stk/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200530
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Trenčan
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8022200530.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (v kasačnom konaní sťažovateľ): Plastics - Trade, a.s., so sídlom Budovateľská 5, Snina 069 01, IČO: 36 483 265, právne zastúpeného: Advokátska kancelária Bartošík Šváby, s.r.o., so sídlom Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 929 049, proti žalovanému: Okresný úrad Snina, v konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobcu voči uzneseniu Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-3Sa/22/2022 zo dňa 31. júla 2024, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Konanie pred orgánom verejnej správy; upozornenie prokurátora

1. Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej aj ako „žalovaný“ alebo „okresný úrad“) vydal dňa 24.09.2021 rozhodnutie č. OU-SV-OSZP-2021/000782-005-AL-R (ďalej aj „rozhodnutie o uložení pokuty“), ktorým uložil žalobcovi pokutu podľa § 117 ods. 6 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch (ďalej len „zákon o odpadoch“) vo výške 5.000 eur za porušenie ustanovenia § 13 písm. b) zákona o odpadoch. Rozhodnutie o uložení pokuty bolo pritom vyhotovené v listinnej podobe a doručované žalobcovi prostredníctvom poštového podniku. Voči rozhodnutiu o uložení pokuty podal žalobca odvolanie. Okresný úrad Prešov ako odvolací orgán v odpovedi zo dňa 14.03.2022 oznámil žalobcovi, že odvolanie proti onomu rozhodnutiu bolo podané po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na jeho podanie.

2. Následne žalobca podaniami zo dňa 06.04.2022 upozornil žalovaného ako aj Okresný úrad Prešov na nesprávny úradný postup v danej veci zakladajúci porušenie povinnosti uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky a vyzval žalovaného na pokračovanie v konaní, na čo dotknuté orgány verejnej správy v odpovediach zo dňa 27.04.2022 uviedli, že postup žalovaného bol zákonný.

3. Na uvedené nadväzovalo podanie podnetu žalobcu podľa § 31 zákona č. 153/2011 Z. z. o prokuratúre na vykonanie opatrení voči postupu žalovaného, na základe ktorého podal následne prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné upozornenie prokurátora na porušenie povinností podľa § 17 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (ďalej aj „zákon o e-Governmente“) v konaní vedenom žalovaným.

4. Žalovaný listom zo dňa 21.07.2022 upovedomil okresného prokurátora o prijatých opatreniach, ktoré spočívali v prejednaní predmetného upozornenia v rámci orgánu verejnej správy za účelom zamedzenia výskytu obdobných situácií v budúcnosti.

II. Konanie pred správnym súdom

5. Správny súd v Košiciach uznesením sp. zn. PO-3Sa/22/2022 zo dňa 31. júla 2024 postupom podľa § 249 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal odstránenia nečinnosti a uloženia povinnosti žalovanému konať vo veci a to buď spôsobom, že vedené administratívne konanie zastaví alebo ho riadne ukončí vydaním právne účinného rozhodnutia v súlade s ustanoveniami zákona o e-Governmente. Žalobca namietal, že v posudzovanej veci neexistovali dôvody na aplikáciu výnimky z uplatňovania výkonu verejnej moci elektronicky predpokladané ustanovením § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente. Rozhodnutie o uložení pokuty (doručené listinnou formou) preto nenadobudlo právne účinky a zároveň z tohto dôvodu nebolo doposiaľ vo veci konania o uložení pokuty vydané konečné rozhodnutie.

6. Správny súd sa v prvom rade vysporiadal s existenciou procesných podmienok na podanie žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 244 ods. 1 SSP, pričom konštatoval, že prokurátor na základe podaného podnetu žalobcu namietané nedostatky nevyhodnotil ako nečinnosť orgánu verejnej správy, čo nepochybne možno vyhodnotiť ako neúspešné vyčerpanie podnetu na prokuratúre. Správny súd mal vzhľadom na uvedené za to, že podmienka aktívnej žalobnej legitímácie (neúspešné vyčerpanie prostriedku nápravy vo forme podnetu na prokuratúre) bola v danej veci naplnená.

7. Pokiaľ išlo o vecné posúdenie žaloby proti nečinnosti, správny súd v rámci teoretických východísk zdôraznil, že nečinnosťou orgánu verejnej správy sa rozumie stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie a žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Nečinnosť správneho orgánu predstavuje nezákonný jav a nastáva v okamihu, keď správny orgán vo veci nekoná, je pasívny, hoci v zmysle zákona je povinný konať. Najčastejšie sa prejavuje v opomenutí predpísaných úkonov (vykonávanie úkonov bez vedomia účastníkov, opomenutie predvolať účastníka) alebo v zbytočných prietahoch (v nerobení žiadnych úkonov) pri postupe správneho orgánu, ale môže sa prejavovať aj v tom, že namiesto rozhodnutia správny orgán tvrdí nedostatok právomoci a vec vybaví listom alebo informáciou, prípadne konanie zastaví záznamom v spise a pod.

8. Aplikujúc uvedené východiská na prejednávanú vec správny súd konštatoval, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom o e-Governmente a jeho konanie nie je možné vyhodnotiť ako nečinnosť. Z predloženého administratívneho spisu mal preukázané, že žalobca po doručení rozhodnutia o uložení pokuty proti tomuto podal odvolanie, ktoré Okresný úrad Prešov posúdil ako oneskorene podané. Z uvedeného je nepochybné, že žalovaný orgán verejnej správy konal, teda vykonával úkony a vydal vo veci rozhodnutie, čo je v priamom rozpore s charakteristikou nečinnosti orgánu verejnej správy.

9. Pokiaľ ide o hlavný argument žalobcu, niet podľa správneho súdu pochybností o tom, že žalovaný ako orgán verejnej moci je povinný uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky. Elektronické úradné dokumenty sa doručujú do elektronickej schránky, okrem prípadu, ak schránka nie je aktivovaná. Elektronická schránka je miestom doručovania a žalobca mal aktivovanú elektronickejšiu schránku.

10. Podľa správneho súdu je tiež zrejmé, že samotný zákon o e-Governmente upravuje výnimky z povinnosti orgánov verejnej moci uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky. Výnimka, ktorú je potrebné vziať do úvahy aj k predmetnému konaniu, je obsiahnutá v § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente, cit. „ak z technických dôvodov nie je orgán verejnej moci objektívne schopný vykonať právny úkon pri výkone verejnej moci elektronicky a tieto technické dôvody trvajú po takú dobu, že by na strane orgánu verejnej moci mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti konať v lehotách podľa zákona, je oprávnený vykonať tento úkon aj inak ako elektronicky, ak mu to zákon nezakazuje“. Táto sa pritom nevzťahuje len na elektronickejšiu doručovanie rozhodnutí, ale aj na vydávanie elektronickejších úradných dokumentov

11. Správny súd osobitne vyzdvihol skutočnosť, že zo zápisnice z pracovnej porady žalovaného zo dňa 18.07.2022, ktorej predmetom bolo prejednanie upozornenia prokurátora, vyplynulo, že u žalovaného je výkon štátnej správy odpadového hospodárstva zabezpečený len jedným pracovníkom, ktorý je nezastupiteľný. Dôvodom doručenia rozhodnutia o uložení pokuty poštovým podnikom mal byť krátkodobý výpadok počítačového programu FABASOFT dňa 24.09.2021, pričom v nasledujúcich dňoch mal uvedený zamestnanec čerpať dovolenku, čo by ďalej vzhľadom na personálne obsadenie žalovaného predlžovalo správne konanie. Správny súd podozreľ, že aj z upozornenia prokurátora vyplýva, že už v čase vydania rozhodnutia o uložení pokuty žalovaný konal v oneskorení, k čomu zrejme prispelo šírenie ochorenia COVID-19 a s tým súvisiace nariadenie práce z domu. Uvedené skutočnosti podľa názoru správneho súdu odôvodňovali aplikáciu výnimky podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente. Zároveň akcentoval, že z predmetného ustanovenia nevyplýva povinnosť orgánu verejnej správy aplikáciu tohto ustanovenia osobitne oznamovať adresátovi písomnosti/rozhodnutia.

12. Odhliadnuc od vyššie uvedeného správny súd považoval žalobcov výklad zákona o e-Governmente za účelový, keďže s nedodržaním povinnosti uplatňovať verejnú moc elektronicky zákon nespája

žalobcom tvrdený následok - teda že by sa na rozhodnutie malo hľadieť ako na neexistujúce a na žalobcovi doručený dokument prinajlepšom ako na podklad alebo koncept zamýšľaného rozhodnutia. S uvedeným tvrdením sa správny súd nemohol stotožniť, keďže „elektronický výkon verejnej moci je v zmysle konštrukcie zákona o e-Governmente (napríklad § 28 ods. 1 a 2) rovnocenný s výkonom verejnej moci v listinnej podobe, a tak, opomenúc výnimky, v podstate ide pri listinnej a elektronickej o rovnocenné písomné formy s tým, že orgán verejnej moci je povinný konať elektronickou formou“. Odkázal pritom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžfk/63/2018 z 10.12.2018 a podotkol, že s uvedeným názorom sa následne stotožnil Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 236/2020 26.05.2020, keď uviedol, cit. „zákon o e-Governmente, ktorý určuje formu, v akej sa majú rozhodnutia prípadne iné dokumenty orgánov verejnej moci doručiť účastníkom konania (§ 27 ods. 1 zákona o e-Governmente), a taktiež spôsob ich doručovania (§ 29 a nasl. zákona o e-Governmente). Výslovne pritom ustanovuje, že vyhotovený elektronický úradný dokument vrátane príloh má rovnaké účinky ako rozhodnutie, žiadosť, vyjadrenie, stanovisko alebo iný dokument, vrátane príloh, ktoré podľa osobitného predpisu vydáva, oznamuje alebo doručuje orgán verejnej moci v listinnej podobe (§ 28 ods. 2 zákona o e-Governmente).“

13. Následne v odôvodnení napadnutého uznesenia objasnil zámer zákonodarcu pri prijímaní ustanovení zákona o e-Governmente. Uviedol, že kodifikovanie elektronickej komunikácie ako nosnej formy komunikácie s verejnou mocou i samotnej verejnej moci medzi sebou bolo motivované snahou, aby sa komunikačné procesy zjednodušili, zrýchlili, sprehľadnili, zjednotili a aby sa zvýšila bezpečnosť tejto komunikácie. Správny súd si uvedomuje, že nedodržanie povinnosti konať v elektronickej forme je v zmysle § 56 ods. 1 písm. e) bod 1 zákona o e-Governmente správnym deliktom. Zo žiadneho z ustanovení tohto zákona však podľa správneho súdu nevyplýva, že by jeho nedodržanie spôsobovalo žalobcom namietanú neexistenciu rozhodnutia a tomuto záveru nenasvedčuje ani výklad jeho jednotlivých ustanovení.

14. K aplikovateľnosti záverov rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2S/86/2018 zo dňa 07.11.2019 na posudzovanú vec uviedol, že v označenej veci súd posudzoval situáciu, kedy správca dane nedoručil protokol z daňovej kontroly elektronickými prostriedkami a pri využití alternatívnej možnosti - doručenia protokolu samotnými zamestnancami správcu dane bolo doručovanie vykonané na mieste trvalého bydliska štatutárneho orgánu, teda na nesprávnom mieste, z ktorého dôvodu doručovanie nebolo účinné. Právny názor tam zmienený tak podľa správneho súdu nemožno vykladať v takom zmysle, že by iba samotné porušenie povinnosti doručovať protokol elektronickými prostriedkami malo za následok neúčinnosť doručovania. Práve naopak, z dotknutého rozsudku podľa správneho súdu vyplýva, že krajský súd následne pristúpil k posudzovaniu správcom dane zvolenej alternatívy, ktorú vyhodnotil ako nesprávne prevedenú pre ďalšie pochybenia v mieste doručovania.

15. V tomto prípade bolo rozhodnutie o uložení pokuty doručované žalobcovi v súlade s ustanovením § 24 Správneho poriadku do vlastných rúk s opakovaným doručením. Samotná zásielka bola označená číslom rozhodnutia, pozostávajúceho z čísla, pod ktorým bolo administratívne konanie vedené, z čoho žalobca mohol podľa správneho súdu usúdiť (keďže so žalovaným už predtým komunikoval), čoho sa predmetná zásielka týka. Zo žiadneho z ustanovení správneho poriadku nevyplýva povinnosť správneho orgánu označiť doručovanú písomnosť nad rámec vyššie uvedeného tak, aby jej adresát už vopred presne vedel, čo je jej obsahom. Zásielka bola uložená na pošte, pričom žalobca si túto v rámci odbernej lehoty prevzal a teda nepochybne mal možnosť sa s obsahom predmetného rozhodnutia oboznámiť a voči záverom v ňom obsiahnutým sa brániť.

III. Kasačná sťažnosť žalobcu, vyjadrenie žalovaného

A/

16. Žalobca v procesnom postavení sťažovateľa napadol predmetné uznesenie kasačnou sťažnosťou z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP (nesprávne právne posúdenie veci) a § 440 ods. 1 písm. h) SSP (porušenie práva na spravodlivý súdny proces). Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec správne súdu na ďalšie konanie.

17. Kasačný súd na tomto mieste v stručnosti rekapituluje sťažnostné body:

- sťažovateľ odkazujúc na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR zdôrazňuje, že nie je na rozhodnutí orgánu verejnej moci, či bude túto vykonávať elektronicky alebo listinne, v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente má prikázané vykonávať ju elektronicky. Správny súd nesprávnym spôsobom interpretuje rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 236/2020 26.05.2020 a neprikladá váhu, resp. opomína zohľadniť konštatovanie Ústavného súdu SR o povinnosti orgánu verejnej správy konať elektronickou formou,

- ustanovenie § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente aplikované správnym súdom na danú skutkovú situáciu sa netýka krátkodobých technických výpadkov alebo prípadov, pokiaľ by nemožnosť elektronického výkonu verejnej moci nemohla spôsobiť porušenie zákonom danej lehoty na konanie. Účelom dotknutého ustanovenia je riešiť akútne technické problémy a s tým súvisiacu hrozbu zmeškania lehoty zo strany orgánu verejnej moci, a nie poskytovať priestor na dlhodobé neuplatňovanie elektronického výkonu verejnej moci,
- v posudzovanej veci technické problémy netrvali dlhšiu dobu, ale rozhodnutie bolo doručované listinnou formou z dôvodu krátkodobého výpadku systému a následnej dovolenky zamestnanca. Žalovaný nemal pre vydanie rozhodnutia stanovenú žiadnu zákonnú lehotu, a teda podmienky predpokladané ustanovením § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente v podobe hrozby nečinnosti verejnej inštitúcie alebo predlžovania zákonných lehôt na rozhodnutie neboli naplnené,
- sťažovateľovi nie je zrejmé, ako môže byť žalovaný pri neprítomnosti jedného zamestnanca objektívne neschopný vykonať úkon elektronického vydania alebo doručenia rozhodnutia. Žalovaný zároveň existenciu ním tvrdených skutočností nijakým spôsobom nepreukázal,
- odkazujúc na § 27 ods. 1 v spojení s § 23 ods.3 zákona o e-Governmente uvádza, že fyzické podpísanie papierového dokumentu nemá účinky rozhodnutia orgánu verejnej moci, pretože týmto disponuje len rozhodnutie vydané vo forme elektronického úradného dokumentu,
- za okamih vydania rozhodnutia možno považovať okamih kvalifikovanej autorizácie elektronického úradného dokumentu na to oprávnenou osobou. Až týmto okamihom podľa sťažovateľa vzniká rozhodnutie ako verejnomocenský prejav vôle, ako aj jeho záväznosť. Do daného okamihu prípadné vlastnoručne podpísané papierové vyhotovenie rozhodnutia predstavuje len podklad pre vyhotovenie elektronického úradného dokumentu, avšak samo osebe ho nenahrádza a nemá navonok (voči účastníkom konania) žiadnu relevanciu,
- poukazuje na Usmernenie k základným povinnostiam orgánov verejnej moci podľa zákona o e-Governmente, ako aj rozhodovaciu prax slovenských súdov (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2S/86/2018, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/18/2018 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/259/2020), ktoré majú preukazovať správnosť výkladu a argumentácie sťažovateľa v danej veci,
- podľa sťažovateľa zákony nemôžu taxatívne vymenovávať všetky prípady neplatnosti rozhodnutí správnych orgánov, a nerobí tak ani Správny poriadok, ktorý v § 46 stanovuje náležitosti správneho rozhodnutia („rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi..“), no taktiež s nedodržaním uvedených náležitostí nespája žiadne právne následky,
- v rámci sťažnostného bodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP poukazuje na doktrínu legitímneho očakávania, princíp právnej istoty a prepája uvedené s tvrdením, že ako účastník konania legitímne očakával, že žalovaný ako orgán verejnej správy bude dodržiavať platné predpisy a postupovať v súlade s nimi, a teda že rozhodnutia vydá aj doručí elektronicky,
- žalovaný bol na zásielke identifikovaný len ako Okresný úrad Snina, bez bližšieho uvedenia odboru a upresnenia predmetu, resp. obsahu listovej zásielky. Sťažovateľ argumentuje, že bežne prijíma takto doručované zásielky aj z iných odborov a oddelení žalovaného, a preto nemal ako vedieť ani nemal dôvod sa domnievať, že žalovaný takýmto spôsobom doručuje práve rozhodnutie, ani to, že nastane fikcia jeho doručenia a začne plynúť lehota na podanie odvolania. Uvedeným postupom došlo k ujme na jeho právach, keďže nemohol včas podať opravný prostriedok voči rozhodnutiu o uložení pokuty a musel pristúpiť k úhrade pokuty, aby nefiguroval ako dlžník štátu,
- nakoľko niet žiadnej faktickej ani právnej prekážky, ktorá by žalovanému bránila postupovať riadnym spôsobom, (ne)konanie žalovaného zakladá nečinnosť orgánu verejnej správy tak, ako predpokladá § 242 a nasl. SSP,
- záverom namieta nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého uznesenia správneho súdu, pričom má za to, že správny súd sa zároveň odklonil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, keď svojvoľne rozhodol v rozpore so skutkovým stavom

B/

18. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil so závermi správneho súdu. K uplatnenému sťažnostnému dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP (nesprávne právne posúdenie veci) podotýka, že nepostačuje také vymedzenie dôvodu, ktorým sa opakovane poukáže na predchádzajúce pochybenia žalovaného zo strany sťažovateľa, ktoré boli v konaní pred žalovaným aj správnym súdom prezentované a právne vyhodnotené. Má za to, že správny súd v dostatočnej miere preskúmal všetky podstatné námietky, od ktorých preskúmania závisel záver o zákonomnom postupe žalovaného. Kasačnú sťažnosť navrhuje zamietnuť ako nedôvodnú.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej „kasačný súd“ alebo „najvyšší správny súd“) preskúmal napadnuté uznesenie v medziach sťažnostných bodov, ktorými bol viazaný (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2, § 453 ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto túto podľa § 461 SSP zamietol.

20. Kľúčovou v prejednávanej veci je otázka, či postup žalovaného pri doručovaní rozhodnutia o uložení pokuty listinnou formou, napriek skutočnosti, že adresát (právnická osoba) disponoval elektronickou schránkou aktivovanou na účely doručovania takýchto písomností orgánom verejnej moci, zakladal nečinnosť orgánu verejnej správy podľa § 242 a nasl. SSP. S uvedeným je nevyhnutne späté najmä vyhodnotenie existencie okolností vylučujúcich povinnosť aplikácie elektronického spôsobu doručovania orgánom verejnej moci v posudzovanej veci.

21. Kasačný súd v rámci teoretických východísk prejednávanej veci v prvom rade pripomína, že od 1. novembra 2016 platí povinnosť podľa § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente - teda všeobecná povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky.

22. Zákon o e-Governmente však v ustanovení § 17 ods. 4 predvída aj situáciu tzv. dočasného objektívneho technického dôvodu, v zmysle ktorého orgán verejnej moci môže vykonať úkon aj listinne, ak ho objektívne z technických dôvodov nebolo možné vykonať elektronicky a zároveň by boli ohrozené lehoty, v ktorých orgán má povinnosť úkon vykonať. Účelom tohto ustanovenia je riešiť akútne technické problémy spôsobené dôvodmi, akými sú výpadok elektrickej energie, poruchy technického vybavenia a podobne. Jeho účelom nie je poskytovať priestor na dlhodobé neuplatňovanie elektronického výkonu verejnej moci (HALÁSOVÁ, J., GREGUŠOVÁ, D.: Zákon o e-Governmente. Komentár. Bratislava: Eurokódex, s. r. o., 2018, dostupné na: <https://www.epi.sk/komentovane-ustanovenie/Komentar-k-p-17-zakona-305-2013-Z-z-od-20171101.htm>). Podľa kasačného súdu je zrejmé, že predmetné ustanovenie chráni predovšetkým dotknuté subjekty pred porušením povinnosti orgánu verejnej moci konať v lehotách podľa zákona.

23. Kasačný súd v prvom rade pristúpil k skúmaniu naplnenia podmienok predpokladaných § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente v posudzovanej veci. Z pripojeného administratívneho spisu mal preukázané, že toto obsahuje zápisnicu z porady žalovaného konanej dňa 18.07.2022 (ďalej aj ako „zápisnica z porady“), ktorej predmetom bolo prejednanie upozornenia prokurátora na postup zvolený žalovaným pri doručovaní rozhodnutia o uložení pokuty žalobcovi. Z jej obsahu (bod označený ako AD.5) vyplýva, že zamestnanec žalovaného poverený agendou odpadového hospodárstva zvolil listinnú formu odoslania rozhodnutia žalobcovi vzhľadom na výpadok systému FABASOFT, ktorý zabezpečuje evidenciu a doručovanie záznamov, v spojitosti s nemožnosťou (dodatčného) zaevidovania záznamu pre nadväzujúce čerpanie dovolenky. Zároveň z dotknutej zápisnice vyplýva, že hoci plánované odstávky, poruchy alebo aktualizácie systému sú oznamované vopred, neplánované krátkodobé výpadky nie je možné predvídať. Favorizovanie doručovania v listinnej podobe malo nesporne svoj základ v technických problémoch u žalovaného, a preto kasačný súd podmienku existencie dočasného objektívneho technického dôvodu mal na základe uvedeného za osvedčenú.

24. Pokiaľ ide o vyhodnotenie skutočnosti, či by okamžité neodoslanie rozhodnutia (aspoň) listinnou formou spôsobilo prekročenie lehôt, v ktorých bol žalovaný povinný úkon vybaviť (v danej veci rozhodnúť v správnom konaní), kasačný súd uvádza, že z pripojeného administratívneho spisu, ako aj zo zápisnice z porady vyplýva, že v čase rozhodnutia žalovaného (24.09.2021) už bolo vydané upozornenie prokurátora aj na nečinnosť správneho orgánu z dôvodu, že tento v čase od 22.12.2020 do 09.04.2021 (107 dní) vôbec nekonal. Vychádzajúc zo zápisnice z porady malo byť uvedené spôsobené objektívnymi príčinami súvisiacimi so šírením ochorenia COVID-19 (zrušenie pojednávaní o priestupkoch a iných správnych deliktach, predlžovanie lehôt na úkony, resp. vykonávanie úkonov len v nevyhnutnom rozsahu). Zároveň kasačný súd z pripojeného administratívneho spisu zistil, že žalovaný začal v predmetnej veci správne konanie dňa 27.07.2021 a vo veci rozhodol (a rozhodnutie žalobcovi aj odoslal) dňa 24.09.2021, t.j. v 59. deň od začatia konania o uložení pokuty. Neskorším rozhodnutím vo veci tak mohli vzniknúť nielen ďalšie zbytočné prieťahy v konaní, ale bolo by ohrozené aj dodržanie lehoty na samotné rozhodnutie v správnom konaní podľa § 49 ods. 2 Správneho poriadku (cit. „... je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania; vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní“).

25. Kasačný súd stotožňujúc sa s právnym posúdením správneho súdu konštatuje, že žalovaný preto nepochybil, keď v situácii, ktorá nastala (výpadok technického vybavenia pre elektronické doručovanie v kumulácii s hrozbou nedodržania zákonných lehôt a predlžovania prieťahov konaní), doručoval rozhodnutie o uložení pokuty listinne.

26. Skutočnosť, že žalobca očakával doručovanie úradných písomností a rozhodnutí výlučne do elektronickej schránky právnickej osoby aktivovanej na tento účel, ho (aj) v zmysle zásady vigilanti bus iura scripta sunt (práva patria bdelym, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou) nezbavuje zodpovednosti za následky spojené s nepreberaním úradných zásielok doručovaných listinnou formou (za existencie podmienok na takéto doručovanie podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente). Zabezpečenie preberania zásielok uložených v zriadenom poštovom priečinku je celkom prirodzeným a nevyhnutným predpokladom plnenia povinností členov štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti s odbornou starostlivosťou (§ 194 ods. 5 Obchodného zákonníka). Podľa názoru kasačného súdu správny súd zároveň v tejto súvislosti správne podotkol, že z ustanovenia § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente nevyplýva povinnosť orgánu verejnej správy aplikáciu tohto ustanovenia osobitne oznamovať adresátovi písomnosti/rozhodnutia.

27. Z napadnutého uznesenia správneho súdu, ako aj pripojeného súdneho spisu ďalej vyplýva, že žalobca sa správnou žalobou domáhal odstránenia nečinnosti žalovaného ako orgánu verejnej správy podľa § 242 a nasl. SSP, ktorú vzhláda v skutočnosti, že nedoručením rozhodnutia do elektronickej schránky nedošlo k právoplatnému ukončeniu konania o uložení pokuty. Kasačný súd podotýka, že pre vyhovenie správnej žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy je (okrem naplnenia podmienok žalobnej legitímácie) nutné, aby konanie, ktoré žalobca namieta, splňalo definičné kritériá nečinnosti upravené v § 3 ods. 1 písm. d) SSP.

28. Nečinnosť správneho orgánu ako nezákonný jav nastáva vtedy, keď správny orgán vo veci nekoná (je pasívny), hoci podľa zákona je povinný konať. To znamená, že v zmysle § 3 písm. d) SSP možno nečinnosť správneho orgánu považovať za nezákonnú a protiprávnu len v takých prípadoch, keď obsahom príslušnej právnej normy je povinnosť správneho orgánu konať a rozhodnúť. Nečinnosťou sa teda rozumie jeho pasivita v situácii, keď niet žiadnej zákonnej alebo faktickej prekážky, ktorá by mu bránila vo veci konať a rozhodnúť (vykonať úkon). Nekonanie musí byť v rozpore s konkrétnym zákonným ustanovením, ktoré obsahuje príkaz pre správny orgán postupovať, konať, vykonávať určité procesné úkony a rozhodovať. Tento záver vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. sp. zn. I. ÚS 225/08, sp. zn. III. ÚS 282/08, sp. zn. III. ÚS 70/09.

29. Po preskúmaní veci kasačný súd dospel k záveru, že postup žalovaného v danej veci nezakladá nečinnosť orgánu verejnej správy. Žalovaný nebol pasívny, naopak, vo veci preukázateľne konal, keď dňa 24.09.2021 rozhodnutím č. OU-SV-OSZP-2021/000782-005-AL-R rozhodol o uložení sankcie-pokuty vo výške 5000 eur, pričom toto doručil účastníkovi konania zákonom aprobovaným spôsobom (listinnou formou) vzhľadom na preukázanú existenciu okolností podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente. Kasačný súd preto súhlasí so záverom správneho súdu, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom o e-Governmente a jeho konanie nie je možné vyhodnotiť ako nečinnosť. Rovnako tak na tomto mieste podotýka, že žalobca v zásade akceptoval existenciu konečného rozhodnutia v správnom konaní aj v listinnej podobe, keď voči nemu podal odvolanie (aj keď oneskorene), v ktorom navyše spôsob doručenia ani nenamietal.

30. Pokiaľ ide o aplikovateľnosť záverov v kasačnej sťažnosti citovaných rozsudkov súdov na prejednávanej veci, kasačný súd uvádza, že vo vzťahu k rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2S/86/2018 nepoužiteľnosť záverov konštatoval už správny súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré kasačný súd (stotožňujúc sa s ním) parafrázuje v bode 14 tohto uznesenia.

31. V prípade rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4Cdo/259/2020 súd prvej inštancie nedoručil predvolanie na pojednávanie advokátovi žalobcu do elektronickej schránky, ale listinnou formou, v dôsledku čoho bol podľa dovolacieho súdu vydaný rozsudok pre zmeškanie bez splnenia esenciálnej podmienky na jeho vydanie, ktorým je riadne vykázané doručenie. Rozdielom s prejednávanou veci je však skutočnosť, že pri voľbe tohto druhu doručovania písomnosti súdom prvej inštancie neexistovali okolnosti podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente na takéto doručovanie, keďže zo spisu nevyplývali technické prekážky jeho realizácie. Naopak, žalovanému bolo predvolanie v tej istej veci doručované do aktivovanej elektronickej schránky. Rovnako tomu bolo i v prípade rozhodnutia Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 24Cop/18/2018, keď tento konštatoval, že od účinnosti zákona o e-Governmente treba považovať za okamih vydania nevyhláseného uznesenia samosudcu v zmysle § 237 ods. 1 CSP vždy ten okamih, kedy príslušný elektronický úradný dokument obsahujúci uznesenie bol kvalifikovaným spôsobom autorizovaný tou osobou, ktorá bola na jeho vydanie oprávnená (sudca, súdny

úradník). Vzhľadom na absenciu tohto úkonu a jeho nahradenie vlastnoručne podpísaným papierovým vyhotovením uznesenia nepovažoval odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie za platne vydané. V porovnaní s tu posudzovanou vecou však opäť zo spisu nevyplývala existencia podmienok podľa § 17 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. na takýto postup súdu pri autorizácii nevyhláseného uznesenia. Kasačný súd preto vo vzťahu k žalobcom označeným rozhodnutiami konštatuje neaplikovateľnosť ich záverov na tu prejednávanú skutkovú situáciu.

32. Vychádzajúc z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že na vyhovieť žaloby v danej veci nebola splnená ani základná podmienka ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d) SSP, a to, že by žalovaný nevydaním rozhodnutia v elektronickej podobe a jeho nedoručením do elektronickej schránky žalobcu nekonal bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom. Kasačný súd konštatuje, že správny súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami sťažovateľa a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správny záverom o nedôvodnosti žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti považoval za nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Preto kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

34. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd s poukazom na § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania nebol priznaný z dôvodu jeho neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania vrátane kasačného zo zákona nevyplýva.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Skutočnosť, že účastník správneho konania očakáva doručovanie úradných písomností a rozhodnutí výlučne do elektronickej schránky právnickej osoby aktivovanej na tento účel, ho (aj) v zmysle zásady vigilantibus iura scripta sunt (práva patria bdelym, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou) nezbavuje zodpovednosti za následky spojené s nepreberaním úradných zásielok doručovaných listinnou formou. To však platí iba ak sú splnené podmienky na listinné doručovanie podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente, teda ak orgán verejnej moci objektívne z technických dôvodov nemôže vykonať úkon elektronicke a zároveň sú ohrozené lehoty, v ktorých má tento orgán povinnosť úkon vykonať.

Z ustanovenia § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente nevyplýva povinnosť orgánu verejnej správy aplikáciu tohto ustanovenia osobitne oznamovať adresátovi písomnosti/rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.